

УДК 349.2

<https://doi.org/10.34142/23121661.2025.41.24>orcid.org/0000-0003-2509-865X

© Головань Т.Г., 2025

Т.Г. Головань

**ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ СУДДІВ**

T. Holovan

**GENDER ASPECTS OF THE
PROFESSIONAL ACTIVITY OF JUDGES**

Анотація. Метою статті є характеристика гендерних аспектів професійної діяльності юристів, зокрема, суддів. Європейський курс України передбачає поступову адаптацію національного законодавства до норм і стандартів Європейського Союзу, що зумовлює необхідність вдосконалення нормативно-правового регулювання, зокрема питань забезпечення гендерної рівності. У рамках цього процесу важливою є реалізація ефективних механізмів правового регулювання гендерних відносин, що дозволяють забезпечити рівні можливості для жінок і чоловіків у всіх сферах суспільного життя, таких як політика, економіка, освіта та праця тощо.

Україна активно впроваджує міжнародні стандарти гендерної рівності в національну практику, орієнтуючись на розширення прав і можливостей жінок та забезпечення рівних умов для всіх громадян. Сучасна державна політика України спрямована на подолання будь-яких форм дискримінації за ознакою статі, що відповідає міжнародним зобов'язанням нашої держави. Встановлення законодавчих гарантій рівних прав та можливостей для осіб різної статі є важливим кроком до створення демократичного правопорядку, заснованого на принципах верховенства права та прав людини.

Залишаються актуальними та вимагають комплексного підходу питання гендерної рівності в професійній діяльності юристів. Гендерна рівність у професійній діяльності юристів є критично важливою, оскільки правова сфера відіграє ключову роль у забезпеченні верховенства права, захисті прав людини та розвитку демократичних інститутів. Однак, попри наявність законодавчо закріплених принципів рівних можливостей, в юридичній професії все ще існує гендерний дисбаланс.

Увагу науковців, практиків та міжнародних експертів привертають проблеми гендерної нерівності в судовій системі, що знаходять свій прояв не тільки в обмеженому доступі жінок до високих посад, але й у відсутності ефективних механізмів для запобігання дискримінації на робочому місці. Гендерно збалансована суддівська професія має потенціал покращити якість судочинства, забезпечуючи більш різноманітні та обґрунтовані рішення, що враховують потреби різних соціальних груп.

Ключові слова: працівник, трудові відносини, трудові права, право на працю, суддя, посада судді, орган державної влади, рівність, права людини, дискримінація, заборона дискримінації, право на гендерну ідентичність.

Abstract. The purpose of the article is to characterize the gender aspects of the professional activities of lawyers, in particular, judges. The European course of Ukraine provides for the gradual adaptation of national legislation to the norms and standards of the European Union, which necessitates the improvement of regulatory and legal regulation, in particular issues of ensuring gender equality. Within the framework of this process, it is important to implement effective mechanisms for legal regulation of gender relations, which allow ensuring equal opportunities for women and men in all spheres of public life, such as politics, economics, education and labor, etc.

Ukraine is actively implementing international standards of gender equality into national practice, focusing on expanding the rights and opportunities of women and ensuring equal conditions for all citizens. The modern state policy of Ukraine is aimed at overcoming any forms of discrimination on the basis of gender, which corresponds to the international obligations of our state. The establishment of legislative guarantees of equal rights and opportunities for persons of different sexes is an important step towards creating a democratic legal order based on the principles of the rule of law and human rights.

The issues of gender equality in the professional activities of lawyers remain relevant and require a comprehensive approach. Gender equality in the professional activities of lawyers is critically important, since the legal sphere plays a key role in ensuring the rule of law, protecting human rights and developing democratic institutions. However, despite the existence of legally enshrined principles of equal opportunities, there is still a gender imbalance in the legal profession. The attention of scholars, practitioners and international experts is drawn to the problems of gender inequality in the judicial system, which are manifested not only in the limited access of women to high positions, but also in the lack of effective mechanisms to prevent discrimination in the workplace. A gender-balanced judicial profession has the potential to improve the quality of justice by providing more diverse and well-founded decisions that take into account the needs of different social groups.

Keywords: employee, labor relations, labor rights, right to work, judge, position of judge, state authority, equality, human rights, discrimination, prohibition of discrimination, right to gender identity.

Постановка проблеми. У сучасному суспільстві питання гендерної нерівності є актуальними. Виявлені недоліки в нормативно-правовому регулюванні та забезпеченні рівних прав та можливостей для чоловіків і жінок стримують соціально-економічний розвиток держав, що проявляється в таких негативних наслідках, як зростання витрат на підтримку соціальної стабільності, зниження продуктивності праці та уповільнення економічного зростання. З огляду на це, досягнення гендерної рівності набуває статусу основного індикатора ефективності розвитку кожної країни.

В умовах глобалізації це питання набуває все більшого значення, і міжнародні організації, зокрема ООН, визнають його глобальним викликом, закликаючи держави до змін в існуючих гендерних моделях, орієнтуючись на рівність цінностей і скасування подвійних стандартів.

Рівність між статями розглядається не лише як фундаментальна цінність, але й як привілей, що гарантує сталий розвиток будь-якого суспільства. Хоча процес досягнення цієї рівності у різних регіонах світу може відбуватись з

різною швидкістю, загальний напрямок залишається єдиним. Для України членство в Європейському Союзі є важливою стратегічною метою, що вимагає від держави поступового прийняття європейських стандартів, зокрема в контексті моделі соціальної ринкової економіки, яка забезпечує високий рівень соціальних стандартів, захисту прав працівників, розвиток гуманітарної сфери та принцип гендерної рівності.

Особливе значення забезпечення гендерної рівності має в професійній діяльності юристів, зокрема серед суддів. Гендерна рівність серед суддів демонструє відповідність державних інституцій міжнародним стандартам прав людини. Важливість цього питання для суддівської практики полягає в тому, що забезпечення рівних можливостей для чоловіків та жінок підвищує рівень довіри до судової системи, сприяє створенню справедливого та інклюзивного правосуддя для всіх громадян, незалежно від їхньої статі.

Аналіз останніх досліджень. Останні дослідження з питань гендерної рівності в Україні активно розвиваються, особливо в контексті професійної діяльності, зокрема професійній діяльності юристів. Науковці, зокрема, І. Андрусяк [6], Ю. Боброва [5], звертають увагу на важливість інтеграції гендерних аспектів у правовій сфері, підкреслюючи необхідність вдосконалення законодавства для досягнення реальної гендерної рівності. Зокрема, існує потреба в подоланні гендерних стереотипів у професійній діяльності юристів, а також в судовій практиці, де гендерні питання можуть впливати на об'єктивність та неупередженість рішень.

Незважаючи на численні ініціативи та нормативні зміни, існують певні суперечності в реалізації гендерної рівності на практиці, що свідчить про необхідність подальших досліджень і реформ у цій сфері. Враховуючи ці фактори, важливо продовжити розробку ефективних механізмів інтеграції гендерної рівності в правову сферу, щоб забезпечити рівні можливості для жінок і чоловіків у всіх аспектах професійної діяльності.

Формулювання мети статті (постановка завдання). Метою статті є характеристика гендерних аспектів професійної діяльності юристів, зокрема, суддів.

Виклад основного матеріалу. З моменту набуття незалежності України інтеграція до Європейського Союзу залишається пріоритетним вектором розвитку нашої держави.

Обираючи рух у напрямі євроінтеграції, Україна взяла на себе зобов'язання розбудовувати сучасну правову, демократичну державу. А відтак перед нею постала необхідність впровадження політичних, соціально-економічних, правових та інституційних реформ.

Європейський курс України передбачає поступову гармонізацію національного законодавства відповідно до норм та стандартів Європейського

Союзу, що зумовлює необхідність удосконалення законодавства, в тому числі й у сфері забезпечення гендерної рівності. У межах цього процесу важливим завданням є впровадження ефективних механізмів правового регулювання гендерних відносин з метою забезпечення рівних можливостей для жінок і чоловіків у всіх сферах суспільного життя, включаючи політику, економіку, освіту та сферу праці.

Сучасна державна політика України зорієнтована на ліквідацію будь-яких форм дискримінації за ознакою статі, що відповідає міжнародним зобов'язанням держави. Законодавче закріплення принципу рівних прав і можливостей для осіб різної статі є важливим кроком у розбудові демократичного правопорядку, що базується на засадах верховенства права та прав людини.

На сьогоднішній день «досягнення гендерної рівності є ключовим елементом у реалізації місії Ради Європи, суть якої – захищати права людини, підтримувати демократію та забезпечувати принцип верховенства права» [1, с. 5].

«Незважаючи на те, що прогрес помітний, і упродовж останніх десятиріч правовий статус жінок у Європі беззаперечно покращився, до реального досягнення рівноправ'я жінок та чоловіків на практиці ще далеко. Гендерна нерівність та структурні бар'єри існують у багатьох сферах, відводячи жінкам та чоловікам їх традиційні ролі та обмежуючи жінок у можливостях користуватися своїми основними правами.

Регулярний моніторинг і дослідження показують, що прогрес щодо політичної участі жінок, доступу до правосуддя та викорінення шкідливих гендерних стереотипів і сексизму відбувається дуже повільно. Одним із найбільш виразних прикладів нерівності жінок та чоловіків є насильство над жінками. Його трактують як порушення людських прав жінок і як основну перешкоду до гендерної рівності» [1, с. 5].

У сучасних умовах зростаючої економічної нестабільності, посилення заходів бюджетної консолідації, нестабільності політичного середовища та загострення соціальної нерівності на всіх рівнях вкрай важливим є усвідомлення суттєвого внеску жінок у розвиток суспільства та економіки, а також негативних наслідків гендерної нерівності. Незважаючи на закріплення принципу рівних прав і можливостей у міжнародних та національних нормативно-правових актах, практика свідчить про наявність системних перешкод, що заважають реалізації гендерної рівності.

На думку експертів серед основних викликів, які потребують негайного вирішення та правового реагування, слід виокремити зростання ультра націоналістичних та популістських тенденцій, що нерідко призводять до звуження прав жінок, збільшення кількості мігрантів і біженців, що ускладнює інтеграційні процеси, а також недостатнє фінансування механізмів і політики забезпечення гендерної рівності.

Крім того, невиконання раніше ухвалених міжнародних зобов'язань у цій сфері ускладнює боротьбу з дискримінацією та гальмує прогрес у досягненні фактичної рівності жінок і чоловіків у всіх сферах суспільного життя.

Для ефективної імплементації принципу гендерної рівності необхідно не лише забезпечити належний правовий захист від дискримінації за ознакою статі, але й створити сприятливі соціально-економічні умови для рівноправної участі жінок у різних сферах суспільного життя. Особливу увагу слід приділити розширенню економічних можливостей жінок, включаючи доступ до фінансових ресурсів, сприяння підприємницькій діяльності та підтримку їхньої економічної незалежності, що сприятиме усуненню існуючих бар'єрів та досягненню справедливого балансу у розподілі суспільних благ.

Рада Європи відіграє ключову роль у формуванні сучасної правової та політичної основи для захисту прав людини та забезпечення гендерної рівності. Завдяки її новаторським ініціативам у цій сфері вдалося створити ефективні механізми, спрямовані на усунення дискримінації за ознакою статі та сприяння рівноправній участі жінок і чоловіків у всіх аспектах суспільного життя.

Гендерна рівність є одним із пріоритетних напрямів діяльності Ради Європи, що відображено у численних конвенціях, резолюціях та стратегічних документах організації. Вона не лише сприяє гармонізації національних законодавств держав-членів відповідно до міжнародних стандартів, але й забезпечує дієві механізми моніторингу їх виконання.

З огляду на сучасні виклики, такі як загострення соціально-економічної нерівності, загрози з боку популістських рухів та зниження рівня фінансування програм гендерної рівності, Рада Європи продовжує активно працювати над удосконаленням правових і політичних механізмів у цій сфері. Її діяльність спрямована на усунення як традиційних, так і нових перешкод, що стоять на шляху досягнення фактичної рівності між жінками та чоловіками, а також на формування правових гарантій, які забезпечать сталий розвиток інклюзивного суспільства.

«Робота Ради Європи в галузі прав людини та гендерної рівності призвела до появи комплексних правових документів, керівництв щодо політики, спрямованих на досягнення кращого становища та розширення прав і можливостей жінок та ефективної реалізації гендерної рівності в державах-членах і за їх межами» [1, с. 7].

«На сучасному етапі розвитку українського суспільства поряд з питаннями економічної стабілізації не менш актуальним стає забезпечення переходу України до сталого соціального розвитку, що, своєю чергою, потребує формування державної політики з урахуванням гендерного компонента, тобто оцінку стратегії державної політики з точки зору гендерної рівності» [2, с. 7].

Україна активно інтегрує ці міжнародні стандарти в національну практику. Державна політика також орієнтована на розширення прав і можливостей жінок, забезпечення рівних умов для всіх громадян та ефективну реалізацію принципів гендерної рівності. На сьогодні Україна активно працює над удосконаленням політики в цій сфері, створюючи нормативно-правові акти, що сприяють подоланню дискримінації.

«Побудова суспільства на засадах рівності, у тому числі і за ознакою статі, базується на конституційному закріпленні гендерного паритету та розумінні того, що на сьогодні рівність – це вже не розкіш» [3].

В Україні спостерігається певний поступ у сфері гендерної рівності, зокрема щодо розширення представництва жінок у державних органах влади, збільшення кількості жінок серед народних депутатів. Найсуттєвіший прогрес досягнуто у сфері законодавчого регулювання прав жінок, що відповідає міжнародним зобов'язанням України у сфері гендерної політики.

Водночас на практичному рівні залишається низка невирішених питань, що зумовлює низькі позиції України у світових рейтингах із забезпечення рівних прав та можливостей. «У Глобальному індексі гендерного розриву Всесвітнього економічного форуму за 2022 рік Україна отримала 0,707 бала, посівши 81 місце зі 146 країн, що вище середнього світового показника у 0,681 бала¹². У 2023 році Україна піднялася на 66 позицію з показником 0,714, а у 2024 році – на 63 з показником 0,722¹³. Індекс 2024 року демонструє значний прогрес, особливо у сфері освіти, де Україна досягла найвищих показників, посівши 1 місце за рівнем грамотності та охопленням усіма рівнями освіти. Україна також посіла 40 місце за рівнем економічної участі та можливостей з показником 0,737 бала.

Однак залишаються проблеми з розширенням політичних прав і можливостей, де Україна посідає 91 місце з показником 0,175 бала. Це свідчить про необхідність докладати більше зусиль для досягнення гендерної рівності у політичному представництві та лідерстві» [4].

Жінки продовжують стикатися з обмеженнями у сфері працевлаштування, що зумовлено як особливостями організації ринку праці, так і необхідністю поєднувати професійну діяльність із виконанням сімейних обов'язків. Одним із механізмів розв'язання цієї проблеми могло б стати законодавче стимулювання поширення гнучких форм зайнятості, зокрема неповного робочого часу, що є звичною практикою для країн Європейського Союзу. Однак в Україні така модель працевлаштування досі застосовується в обмежених масштабах. Окрім цього, актуальною залишається проблема гендерного дисбалансу у сфері заробітної плати та кар'єрного зростання, що потребує додаткових заходів правового регулювання та впровадження ефективних механізмів запобігання дискримінації на ринку праці [2].

В Україні, як і в багатьох державах світу, питання гендерної рівності також є актуальними у правничій сфері та потребують системного розгляду. Гендерна рівність у професійній діяльності юристів є важливою, оскільки правова сфера відіграє ключову роль у забезпеченні верховенства права, захисті прав людини та формуванні демократичних інституцій. Незважаючи на законодавчо закріплені принципи рівних можливостей, у юридичній професії все ще спостерігаються гендерні дисбаланси, зокрема у доступі до керівних посад, рівні оплати праці та представленості жінок у судовій системі, адвокатурі та правоохоронних органах.

«Загалом, хоча частка жінок у юридичній професії є стабільною на базовому рівні в усіх секторах, спостерігається помітне зменшення представництва жінок на керівних посадах, особливо в юридичних фірмах та судовій системі. Жінки становлять значний відсоток юристів та керівників, хоча ця частка варіюється залежно від сектору та типу ролі. Юридичні фірми мають значну частку жінок-юристок, які становлять 49% усіх юристів. Однак відсоток жінок на керівних посадах у цих фірмах зменшується: жінки становлять 38% керівників. У корпоративному секторі найвища загальна частка жінок-юристів – 66%. На вищих керівних посадах у корпоративному секторі жінки становлять 59%, що свідчить про відносно збалансований гендерний розподіл на вищих рівнях. Державний сектор демонструє більшу представленість жінок на керівних посадах, які жінки обіймають у 76% випадків. Також у державному секторі працює значна частка жінок-юристок, яка становить 49% усіх юристів. У судовій системі частка жінок-суддів становить 55%, а представництво жінок на вищих керівних посадах у судовій системі становить 40%» [4, с. 14].

Гендерна рівність у професійній діяльності суддів є в фокусі уваги науковців, правників та міжнародних організацій, оскільки судова влада відіграє центральну роль у забезпеченні верховенства права, дотриманні принципу рівності перед законом та реалізації права на справедливий суд. Незважаючи на те, що законодавство України гарантує рівний доступ жінок і чоловіків до суддівської професії, на практиці все ще констатують наявність гендерних дисбалансів.

Як свідчить аналіз гендерного складу судів «в місцевих судах України саме судді-жінці відведено головне місце, тоді як в апеляційній інстанції гендерна симетрія має бути покращена аби належно забезпечити право жінки на кар'єрне зростання. Результатом багатьох досліджень стало обґрунтування висновків, що жінки мають вельми сприятливі якості для ефективною управлінської діяльності, а за деякими параметрами й явні перевагами для успішного здійснення управлінських функцій, що вдало екстраполюється і на обіймання посади голови суду, іншої адміністративної посади чи посади в суді вищого рівня» [5, с. 189].

Отже, одним із ключових викликів залишається подолання системних бар'єрів, які обмежують кар'єрне зростання жінок у суддівському корпусі. Дослідження свідчать, що, хоча частка жінок серед суддів першої інстанції є досить високою, їхня представленість у вищих судових інстанціях та на адміністративних посадах суттєво нижча. Це може свідчити як про латентну дискримінацію, так і про необхідність удосконалення механізмів забезпечення рівних можливостей у суддівській кар'єрі.

Важливо відзначити, що гендерний баланс у судовій системі також впливає на якість правосуддя. Міжнародні дослідження вказують, що інклюзивність суддівського корпусу сприяє більш неупередженому та об'єктивному прийняттю рішень, особливо у справах, пов'язаних із захистом прав людини, сімейним правом, запобіганням домашньому насильству та дискримінації.

Забезпечення рівних можливостей для жінок і чоловіків у судовій владі також є важливим з огляду на виконання міжнародних зобов'язань України перед ООН, Радою Європи та Європейським Союзом щодо гендерної рівності.

У цьому контексті пріоритетними завданнями залишаються усунення дискримінаційних практик, удосконалення правових та організаційних механізмів кар'єрного зростання суддів незалежно від статі, а також сприяння гендерному балансу у судових інституціях. Впровадження відповідних реформ сприятиме підвищенню довіри до судової влади та утвердженню демократичних принципів правосуддя.

Погоджуюсь з І. Андрусак, яка зазначила, що «слід розуміти, що зміни такого становища можливі тільки за певних умов, серед них слід зазначити поглиблення науково-дослідницької роботи з вироблення механізмів адаптації міжнародних норм і стандартів забезпечення гендерної рівності до національних особливостей і традицій українського народу з розмежуванням того позитивного і прогресивного, що є в цій сфері, з реакційним, ретроградним, патріархальним; утвердження ідеї гендерної рівності як складової прав людини; запровадження гендерних підходів у викладанні всього спектра юридичних дисциплін, з окремим поглибленим вивченням суті ідеї гендерної рівності, механізмів її запровадження і забезпечення, значення для демократичного і правового розвитку суспільства» [6, с. 29].

Забезпечення паритетної участі чоловіків і жінок у всіх сферах суспільного життя є ключовою передумовою для сталого соціально-економічного розвитку та зміцнення демократичних інститутів. Гендерний баланс у процесах ухвалення рішень, доступі до управлінських посад, економічних ресурсів і можливостей працевлаштування сприяє підвищенню ефективності державного управління, забезпеченню справедливого розподілу суспільних благ та формуванню більш стійкої економіки.

Лідерство жінок в економічному житті є важливим фактором сталого розвитку країни. Позитивним є те, що «під час повномасштабного вторгнення багато жінок в Україні стали лідерами в приватному та державному секторах, очоливши гуманітарні та благодійні ініціативи, приєднавшись до лав армії, ставши лідерами в місцевих громадах та виступаючи за перемогу та стійкий мир для України» [4, с. 9].

Правове регулювання гендерної рівності відіграє ключову роль у забезпеченні справедливості та балансу в суспільних відносинах, оскільки право є найбільш ефективним механізмом впливу на соціальні процеси. Відмінною рисою правових норм є їхня динамічність і здатність до адаптації, що відрізняє їх від традиційних соціальних регуляторів, таких як моральні приписи, звичаї, традиції чи релігійні доктрини. Завдяки цьому право може закріплювати обов'язкові правила поведінки, навіть якщо певна частина суспільства не поділяє або не підтримує їх.

При цьому законодавче закріплення принципу гендерної рівності передбачає не лише декларування рівних прав і можливостей, а й створення відповідних механізмів їхньої реалізації та захисту. За допомогою нормативно-правового регулювання формуються стандарти, які є обов'язковими для виконання всіма суб'єктами суспільних відносин, незалежно від їхніх індивідуальних переконань.

«Правотворча діяльність України сьогодні активно спрямована на забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у прийнятті суспільно важливих рішень, рівний доступ до економічних і людських ресурсів, творення нормативно-правових актів у сфері гендерної рівності, за допомогою яких у чинну юридичну систему запроваджуються правові норми щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» [6, с.29].

Забезпечення та утвердження гендерної рівності є важливим індикатором ефективного розвитку суспільства і є одним із основних пріоритетів у діяльності органів державної влади, політичних партій, а також громадських організацій. Це питання потребує комплексного підходу, де правові механізми, політичні ініціативи повинні бути взаємопов'язаними і спрямованими на досягнення реальної рівності між жінками та чоловіками в усіх сферах суспільного життя.

Катерина Левченко, Урядова уповноважена з гендерної політики в Україні, наголошує: «Ми можемо скільки завгодно уникати терміна «гендер» і викреслювати його з законодавчих актів, але це не змінить реальності, що гендерні відносини в суспільстві існують: є гендерна дискримінація, тиск стереотипів та, водночас, гендерна рівність. Ці процеси вже мають місце в Україні, і заперечити їх неможливо» [7].

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Дискримінаційні практики та стереотипні уявлення щодо ролі жінок і чоловіків у суспільстві створюють бар'єри, які обмежують доступ жінок до ресурсів, зокрема до фінансових, освітніх, професійних та управлінських можливостей. Такі обмеження не лише порушують принцип рівності прав і свобод, закріплений у Конституції України та міжнародних правових актах, але й гальмують економічний розвиток держави, знижуючи рівень конкурентоспроможності національного ринку праці та підприємництва.

Жіноче лідерство у сфері економіки, бізнесу та державного управління є важливим фактором сталого розвитку країни. Міжнародний досвід та наукові дослідження підтверджують, що гендерно збалансовані управлінські команди приймають більш ефективні рішення, сприяють інноваційному розвитку та зміцненню соціальної стабільності. У цьому контексті правове забезпечення гендерної рівності є необхідною умовою для реалізації політики рівних можливостей.

З огляду на європейський вектор розвитку України та її міжнародні зобов'язання у сфері гендерної рівності, важливим є впровадження комплексних правових та інституційних механізмів, які сприятимуть ліквідації гендерної дискримінації, створенню сприятливих умов для професійної самореалізації жінок та формуванню інклюзивного економічного середовища. Це дозволить не лише досягти справедливого розподілу можливостей між чоловіками та жінками, але й забезпечити якісно новий рівень суспільного розвитку, що відповідатиме міжнародним стандартам прав людини та принципам соціальної справедливості.

Не менш важливим є забезпечення гендерної рівності в професійній діяльності юристів, зокрема суддів. Проблеми гендерної нерівності в судовій системі проявляються не тільки в обмеженому доступі жінок до високих посад, але й у відсутності ефективних механізмів для запобігання дискримінації на робочому місці. Гендерно збалансована суддівська професія має потенціал покращити якість судочинства, забезпечуючи більш різноманітні та обґрунтовані рішення, що враховують потреби різних соціальних груп.

Подальші дослідження в цій сфері мають на меті розробку і впровадження більш ефективних механізмів для підтримки гендерної рівності в професійній діяльності. Це включає в себе аналіз існуючих нормативно-правових актів, розробку політик, що сприятимуть забезпеченню рівних можливостей для жінок і чоловіків на всіх етапах їх професійного розвитку. Тільки таким чином можна забезпечити ефективну інтеграцію принципу гендерної рівності відповідно до сучасних міжнародних стандартів.

Література

1. Стратегія гендерної рівності Ради Європи. URL: https://institute.do.gov.ua/wp-content/uploads/2023/03/PREMS-041318-GBR-Gender-Equality-Strategy-2023_ukr_new2.pdf ;
2. Гендерна рівність і розвиток: погляд у контексті європейської стратегії України. URL: <https://razumkov.org.ua/upload/Gender-FINAL-S.pdf> ;
3. Guidelines on Gender in Employment Policies /Sriani Ameratunga Kring and Mary Kawar ; International Labour Office, Employment Policy Department. - Geneva: ILO, 2009 128 p.;
4. «50:50 до 2030 року: лонгітюдне дослідження проблеми гендерної рівності в юридичній сфері». URL: <https://www.ibanet.org/document?id=IBA-Gender-Report-Ukraine-2024-UKR> ;
5. Боброва Ю. Феміда крізь гендерну призму: сучасний концепт. URL: <https://www.publichne-pravo.com.ua/files/36/pdf/pp-2019-36-21.pdf> ;
6. Андрусак І. Гендерний аспект у професійній діяльності та гендерна нерівність на ринку праці. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/sep/18336/6.pdf> ;
7. Ірина Вертосу: «Не любите гендер?» Просто не вмієте його готувати!»: рецепт Від Катерини Левченко. Центр інформації про права людини. URL: https://humanrights.org.ua/material/rozmova_pro_ce_abo_10_faktiv_pro_jendernu_politiku_v_ukrajini.